

DG - OOST-BELGIË BELEVEN 2025
REGIONAAL ONTWIKKELINGSCONCEPT
VAN DE DUITSTALIGE GEMEENSCHAP

DEEL 3 - KORTE PRESENTATIE

Perspectief 2025

Het regionaal ontwikkelingsconcept voor de Duitstalige Gemeenschap: Oost-België beleven 2025

Wat heeft de DG als vestigingsplaats en levensruimte te bieden? Wat moeten wij doen om de DG als vestigingsplaats en levensruimte veilig te stellen en continu te blijven ontwikkelen? Wat willen wij op lange termijn bereiken en hoe stellen wij ons onze gemeenschap in 2025 voor?

Deze en andere vragen vormden het uitgangspunt voor de uitwerking van het regionaal ontwikkelingsconcept (in het Duits afgekort als REK). In mei 2008 werd een uitvoerige beschrijving van de bestaande situatie en een analyse van de regio aangevat. Daarbij werden de sterke punten, zwakke punten, kansen en risico's van de Duitstalige Gemeenschap (DG) onder de loep genomen. Op basis van die studie werden met ruime participatie van vele actoren de eerste strategische uitgangspunten en concrete aanbevelingen uitgetekend. De neerslag van deze dialoog met de burger is verwerkt in een model voor de DG als grensregio, economische regio, onderwijs- en opleidingsregio, solidaire regio en leefregio en is gepubliceerd in de vorm van deel 1 en 2 van het REK. In april 2011 is deel 3 van het REK verschenen. Daarin wordt de eerste fase van de uitvoering van het REK met zijn 16 toekomstprojecten en 48 deelprojecten in detail beschreven. Deze publicatie bevat een korte samenvatting van de uitgangspunten van de projecten.

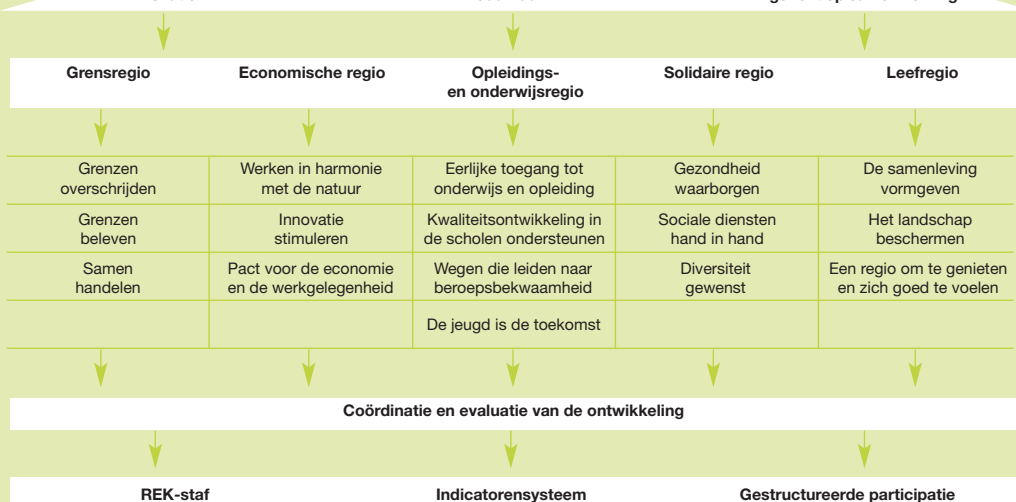
REGIONALE ONTWIKKELINGSSTRATEGIE

Het REK als leidraad voor maatschappelijke en politieke ontwikkelingen

Innovatief

duurzaam

gericht op samenwerking

DE DG ALS GRENSREGIO

BRUGFUNCTIE OP HET GEBIED VAN CULTUUR, IDENTITEIT EN AANTREKKINGSKRACHT VOOR ONDERNEMINGEN

Via de unieke culturele identiteit van de DG willen wij onze brugfunctie tussen Wallonië, Vlaanderen, Nederland, Duitsland en Luxemburg verder uitbouwen. Bij de thema's netwerkvorming en openheid spelen burgers die zich als vrijwilliger engageren een dragende rol.

GRENZEN OVERSCHRIJDEN

De samenwerking met partners in binnen- en buitenland is één van onze sterke punten die wij systematisch moeten en willen uitbouwen, ook om de DG sterker te positioneren in het grensgebied en in het Europa van de Regio's. In dat kader dragen wij actief bij tot de uitbouw van een toekomstgerichte samenwerking in de Euregio Maas-Rijn, in de Grote Regio Saar-Lor-Lux, met de aangrenzende Franstalige gemeenten en met onze Europese partners. De DG heeft hierbij een belangrijke brugfunctie tussen de taal- en cultuurgebieden. Het is de bedoeling de burgers van de DG sterker te betrekken bij de grensoverschrijdende samenwerking en dit niet alleen via initiatieven zoals Die Welt in Ostbelgien“ of „Ostbelgier in der Welt“. Bovendien wordt de aanzet gegeven tot een systematische reflectie over onze eigen geschiedenis.

GRENZEN BELEVEN

Een actieve en bewuste grenscultuur stimuleren vinden wij zeer belangrijk, aangezien onze taal en onze culturele identiteit de eigenlijke grond voor het bestaan van de DG vormen. Het strategische doel bestaat er dus in die cultuur te ondersteunen en bewust als fundamentele grondslag van de DG als politieke gemeenschap te zien. De strategie moet concreet op drie pijlers rusten: de uitwerking van een innovatief concept voor cultuurontwikkeling, de ondersteuning van jeugdcultuur en het behoud van de culturele identiteit van de DG door een inventaris van het immaterieel cultureel erfgoed op te maken.

SAMEN HANDELEN

Het actieve verenigingsleven en het vrijwilligerswerk willen wij verder uitbouwen en stimuleren, omdat het wezenlijke bestanddelen van onze identiteit zijn. Dat bevordert de integratie van de jongeren en de dialoog tussen de generaties in de dorpen en stadswijken. „Samen handelen“ zal in nauw overleg met de gemeenten uitgewerkt worden en zal betrekking hebben op gemeentegrensoverschrijdende aspecten, zoals bijvoorbeeld het oprichten van een aanspreekpunt Vrijwilligerswerk. Dit aanspreekpunt zal de verenigingen en vrijwilligers uitvoerig informeren en adviseren, opleidingen aanbieden en het vrijwilligerswerk en het verenigingsleven in het algemeen promoten.

DE DG ALS ECONOMISCHE REGIO

INNOVATIE, SAMENWERKING EN VERANTWOORDELIJKHEID

Tegen 2025 willen wij de DG nog sterker profileren als een regio waar dienstverlening en vakbekwaamheid hoog in het vaandel staan door de vele kmo's via sterke netwerken te stimuleren en actief te ondersteunen. De aandacht moet vooral gaan naar thema's zoals duurzaamheid, regionale kringlopen, openheid en creativiteit.

WERKEN IN HARMONIE MET DE NATUUR

De natuur en het landschap willen wij als troef voor onze regio in de kijker plaatsen. Daartoe moeten wij die troef doelgericht promoten en door een duurzame economische ontwikkeling verder versterken. In dat kader willen wij een strategie voor regionale producten ontwikkelen en de Gemeenschap profileren als een modelregio voor efficiënt energiegebruik en hernieuwbare energiebronnen in België. Dit toekomstproject wordt onder meer in de praktijk gebracht via initiatieven om de technische kennis op het gebied van ecologisch en energie-efficiënt bouwen uit te breiden en via de ontwikkeling van referentieprojecten.

INNOVATIE STIMULEREN

De bedoeling is Oost-Belgische ondernemingen te ondersteunen bij het invoeren van innovatieve ideeën. Zo kunnen ze hun concurrentievermogen verhogen en krijgen ze makkelijker toegang tot wetenschappelijke instellingen, clusters en ondernemingsverbanden. Wij willen sterkere netwerken tussen de actoren van de culturele en creatieve bedrijfstakken in de DG en tussen die actoren en economische bedrijven. Advies inzake innovatie omvat de begeleiding van ondernemingen vanaf het vinden van een idee tot en met het uitvoeren ervan. Dat advies komt tot stand via diverse instrumenten en via samenwerking met lokale en grensoverschrijdende partners. Daarbij is het ook belangrijk dat een netwerk met partners uit vakgebieden zoals onderzoek & ontwikkeling, financiën, intellectuele eigendom en andere sectoren wordt opgebouwd.

PACT VOOR DE ECONOMIE EN DE WERKGELEGENHEID

De DG moet aantrekkelijk blijven als vestigingsplaats voor bedrijven. Daarom willen wij ervoor zorgen dat de DG op lange termijn over de nodige arbeidskrachten beschikt die aan de behoeften op de arbeidsmarkt voldoen en dat de mensen die hier leven, werk vinden. Bijgevolg moeten wij erop toezien dat de overgang tussen school en beroep voor onze jongeren probleemloos verloopt. Voorts willen wij het hele werkgelegenheidsbeleid zo inrichten dat kort- of langdurige werklozen zo veel mogelijk aan het werk worden geholpen. Een mooi voorbeeld van de uitvoering van dit toekomstproject zijn de initiatieven voor oudere werklozen, die meestal over waardevolle ervaring beschikken. Het vierde deelproject draait rond levenslang leren. Op dat gebied moet de burger kunnen kiezen uit een overzichtelijk aanbod aan voortgezette opleidingen die kwalitatief hoogstaand zijn en die aan zijn verwachtingen voldoen.

DE DG ALS ONDERWIJSREGIO

ONS KAPITAAL VOOR DE TOEKOMST

De strategische doelstellingen op dit gebied? Gelijke kansen, kwalitatief hoogstaand onderwijs, uitstekende opleidingen en uitgebreide participatiemogelijkheden voor jongeren.

EERLIJKE TOEGANG TOT ONDERWIJS EN OPLEIDING

Slagen op school mag niet afhangen van de sociale afkomst van de leerling. Daarom willen wij gelijke kansen in het onderwijs bevorderen door een gemeenschappelijke basisopleiding tot de achtste klas in te voeren, waarbij elke leerling zoveel mogelijk individueel ondersteund wordt. Wij willen ook werk blijven maken van innovatieve concepten om de onderwijskansen van alle leerlingen te vergroten. Die concepten komen onder meer tot uiting in het decreet over de ondersteuning van leerlingen met specifieke behoeften, nieuwe modellen voor huiswerkbegeleiding, moderne integratieprojecten voor migrantenkinderen en het time-outproject. Voorts is het de bedoeling de PMS- en gezondheidscentra en de sociale diensten voor kinderen en jongeren te herstructureren.

KWALITEITSONTWIKKELING IN DE SCHOLEN ONDERSTEUNEN

Om goede resultaten te bereiken, hebben wij niet alleen goede methoden, maar ook bruikbare normen nodig. Bij de toepassing van de referentiekaders blijven wij veel belang hechten aan de opvoeding tot meertaligheid. Een andere strategische doelstelling is bijscholing. Zo willen wij schoolhoofden en onderwijzend personeel een ruim palet aan informatie- en opleidingsmogelijkheden aanbieden in de vorm van modules en een middenmanagementniveau op de scholen invoeren.

WEGEN DIE LEIDEN NAAR BEROEPSBEKWAAMHEID

Met inachtneming van het Europese kwalificatiekader willen wij de praktijkgerichte en efficiënte beroepsopleidingen verder ontwikkelen. Als jonge mensen beter inzetbaar zijn, kunnen lokale bedrijven immers ook de nodige arbeidskrachten vinden. Daarom moet een soepele overgang tussen de beroepsopleidingen in scholen en ondernemingen en de samenwerking tussen de onderwijssystemen bevorderd worden. Voor kansarme jongeren willen wij de overgang tussen school en opleiding vereenvoudigen en tegelijk de beroeps- en technische opleidingen aantrekkelijker maken en dit vanaf de middenstandsopleiding tot en met de bachelor.

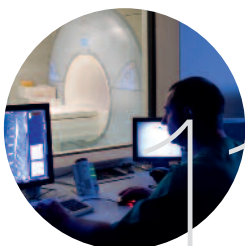
DE JEUGD IS DE TOEKOMST

Een veelzijdig aanbod, intensieve ondersteuning van jeugdverenigingen en open jeugdwerk, alsook de bestaande structuren voor de participatie van jongeren moeten ertoe bijdragen dat de DG aantrekkelijk blijft voor jonge mensen. Daarbij denken wij aan de ondersteuning van het open jeugdwerk op het hele grondgebied van de DG en de ondersteuning bij de opleiding en bijscholing van jeugdwerkers en vrijwillige jeugd-leiders. Nieuw is de sectoroverschrijdende aanpak, waarbij de jongeren centraal staan en rekening wordt gehouden met hun hele leefwereld.

DE DG ALS SOLIDAIRE REGIO

SOCIALE DIENSTVERLENING DUURZAAM WAARBORGEN

Tegen 2025 willen wij de eerstelijnsgezondheidszorg in de DG en de efficiënte zorgstructuren verder uitbouwen en kwalitatief hoogstaand houden. Gelet op de demografische ontwikkelingen wordt daarbij bijzondere aandacht besteed aan burgers die door gezondheidsproblemen, sociale omstandigheden of economische moeilijkheden minder kansen krijgen. De sociale samenhang in de maatschappij is daarbij een erg belangrijke strategische doelstelling.

GEZONDHEID WAARBORGEN

Onze doelstelling bestaat erin een moderne gezondheidszorg te blijven aanbieden en die verder te ontwikkelen. Belangrijk is dat Eupen en Sankt Vith een ziekenhuislocatie blijven en dat de eerstelijnsgezondheidszorg op het hele grondgebied van de DG ondersteund wordt. Een ander belangrijk aspect van dit toekomstproject is het opwaarderen van de verzorgende beroepen.

SOCIALE DIENSTEN HAND IN HAND

Wij willen de bestaande sociale diensten in de DG sterker met elkaar verbinden om de kwaliteit van de dienstverlening voor de verschillende levenssituaties te kunnen behouden en te blijven verbeteren. Daarbij is het onze taak synergieën en optimale organisatievormen te zoeken en het aantal aanspreekpunten tot een minimum te beperken. Aangezien de herstructurering van de PMS- en gezondheidscentra al in het toekomstproject „Onderwijs- en opleidingsregio“ opgenomen is, beperkt het project „Sociale diensten hand in hand“ zich in de eerste plaats tot de dienstverlening voor volwassenen en senioren.

DIVERSITEIT GEWENST

Iedereen moet de mogelijkheid krijgen om volwaardig aan het maatschappelijke leven deel te nemen. De vier deelprojecten van dit toekomstproject hebben tot doel de sociale cohesie - en zo ook de sociale rechtvaardigheid - te versterken. De rode draad van dit toekomstproject weerspiegelt zich in de doelstellingen van de deelprojecten: armoedebestrijding, bestrijding van uitsluiting van minderheden, integratie van gehandicapten en socio-professionele inschakeling van mensen die moeilijk werk vinden.

DE DG ALS LEEFREGIO

LEVENSKWALITEIT LIGT IN ONZE NATUUR

Wij willen de hoge levenskwaliteit in de DG nog verder ontwikkelen door de diversiteit van het cultuurlandschap, de biologische diversiteit, de natuurlijke ruimten en de harmonische structuren van dorpen en steden veilig te stellen en te versterken. Een aantrekkelijke leefregio trekt immers ook toeristen aan.

DE SAMENLEVING VORMGEVEN

De overheveling van de bevoegdheid inzake ruimtelijke ordening, stedenbouw en huisvesting houdt voor de DG zowel een kans als een verplichting in. Door de overheveling van dit beleidsinstrument kunnen wij belangrijke bakens uitzetten voor het behoud van de aantrekkingskracht van de DG als leefregio en economische regio, zowel voor onze dichterbevolkte als voor onze landelijke gebieden. De overdracht van die bevoegdheden wordt voorbereid in twee werkgroepen. Die werkgroepen zijn begonnen met het uitwerken van een aantal krachtlijnen voor de toekomstige materies en planningsinstrumenten die een kader zullen bieden voor de verdere ontwikkeling van de woon-, werk-, landbouw- en natuurruimten.

HET LANDSCHAP BESCHERMEN

De diversiteit van de natuurgebieden en van het cultuurlandschap is belangrijk voor de levenskwaliteit in de DG en is doorslaggevend voor het behoud van de aantrekkingskracht van de DG voor bedrijven en toeristen. Land- en bosbouw moeten bij de toekomstgerichte ontwikkeling van die diversiteit betrokken worden. Een mooi voorbeeld daarvan is dat de DG sterker inzet op het natuurpark Hoge Venen-Eifel en een GIS-systeem voor de 9 gemeenten van de DG wil invoeren.

EEN REGIO OM TE GENIETEN EN ZICH GOED TE VOELEN

Wij willen Oost-België nog meer bekendheid geven als toeristische bestemming. Daarvoor moeten wij de toeristische structuren herzien. Dit toekomstproject is toegespitst op de manier waarop wij Oost-België extern kunnen promoten als toeristische bestemming. Het wordt verwezenlijkt in samenwerking met de gemeenten ten noorden en ten zuiden van de DG en ook in het kader van het Europees Economisch Samenwerkingsverband. Om aan de huidige en toekomstige behoeften van onze bezoekers te kunnen voldoen, willen wij de toeristische sector de mogelijkheid geven om zijn medewerkers adequaat op te leiden en een beroep te doen op een kwaliteitsmanagementsysteem. Bovendien wordt een model uitgewerkt dat ook de basis wordt voor een toekomstgerichte planning van de toeristische plaatsen in de DG.

NIEUWSGIERIG GEWORDEN?

Heeft de korte beschrijving van de toekomstprojecten uw belangstelling gewekt?

Ga dan naar www.dglive.be/rek. Daar vindt u nadere informatie over het regionaal ontwikkelingsconcept (in het Duits afgekort als REK).

De drie delen van het REK zijn verkrijgbaar bij het Ministerie van de Duitstalige Gemeenschap, bij de Regering van de Duitstalige Gemeenschap (Klötzerbahn 32, 4700 Eupen en Gospertstraße 42, 4700 Eupen) en bij het dienstverleningscentrum van de Duitstalige Gemeenschap te Sankt Vith.

U kunt ook rechtstreeks contact opnemen met mevrouw Inga Klawitter bij het Ministerie van de Duitstalige Gemeenschap (Tel. +32 (0)87 789 651; e-mail inga.klawitter@dgov.be).

Als u zich abonneert op de Newsletter van de DG, wordt u maandelijks op de hoogte gehouden van de voortgang van de toekomstprojecten, aangezien in die newsletter ook geregeld aspecten van het regionaal ontwikkelingsconcept aan bod komen.

Via diverse activiteiten wordt bovendien de dialoog met de burger gezocht om het regionaal ontwikkelingsconcept, met ruime participatie van de actoren, tot in 2025 dynamisch voort te ontwikkelen.

Verantwoordelijke uitgever Norbert Heukemes, secretaris-generaal · **Projectcoördinatie bij het Ministerie van de Duitstalige Gemeenschap (MDG)** Inga Klawitter, adjunct voor regionale ontwikkeling · **Projectleiders bij het MDG** Karin Cormann, Ruth de Sy, Stephan Förster, Michael Fryns, Carmen Gans, Dieter Gubbels, Sabine Herzet, Andrea Johnen, Kurt Rathmes, Norbert Schommers, Pascal Werner, Christa Wintgens · **Projectleiders bij de economische ontwikkelingsmaatschappij WFG** Gilbert Küpper, Christine Raaff, Anne Weisshaupt · **Projectleider bij het Instituut voor de opleiding en de voortgezette opleiding in de middenstand en de kmo's (IAWM)** Patrick Bonni · **Grafische vormgeving** Margraff Concept-Design · **Foto's** Willi Filz · **Drukwerk** Inter-Druck
Ministerie van de Duitstalige Gemeenschap - Augustus 2011

WWW.DGLIVE.BE

